

Zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁŘSKA

04

82. ROČNÍK
PROSINEC 2019

PRAVÝ DÁREK

pod stromkem

#1301600

edi to rial

Michal Petřík
editor

Přelom roku vždy plní pozitivní předsevzetí, přání všeho dobrého, mnoha úspěchů a spokojenosti. To, co si nejčastěji navzájem přejeme, je samozřejmě zdraví.

Je hezké myslet na sebe a druhé, ale přání toho nejlepšího by si nejvíce zasloužilo příroda kolem nás. Ta totiž každý rok ovlivňuje naše životy nejvíce. Přejme tedy do nového roku hlavně úspěchy naší krajině a jako předsevzetí si dejme, že se k ní budeme chovat tak, aby byla zdravá a spokojená. Málokdo z nás totiž bude úspěšný, když mu uschne většina úrody. Málokdo bude spokojený, když mu za vesnicí zmizí všechny lesy. Málokdo bude příští rok zdravý, když si bude soused ve starém kotli pálit nekvalitní uhlí.

Kromě toho samozřejmě přejeme všem vyučujícím i žákům zemědělských škol mnoho vzdělávacích úspěchů, které jsou jak jinak podmíněny tím, že se bude dařit i přírodě kolem vás.

prosinec 2019 **+obsah**

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná
minutka na rozjezd.
Zajímavé informace, které
z vás udělají malou, ale
opravdu malou chodící
encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy
úspěšných farmářů.
V prosincovém čísle se
budeme opět věnovat
příběhu, který je odrazem
nedávných dějin zemědělství.

12

ANGLIČTINA

V tomto čísle si procvičíte
slovíčka, která se týkají
toho nejcennějšího, co v
zemědělství máme.

14

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát
do země, která se bude
muset přizpůsobit
nedostatku vody.

4/82

vydává

Ústav zemědělské
ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronititútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail

zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

telefon

+421 377 721 802

design

Ginger & Fred

18

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu
zásadní událost
v zemědělských oborech. Díky
našemu kalendáři budete mít
program na (skoro) každý
den této zimy.

20

AKTIVITY ŠKOL

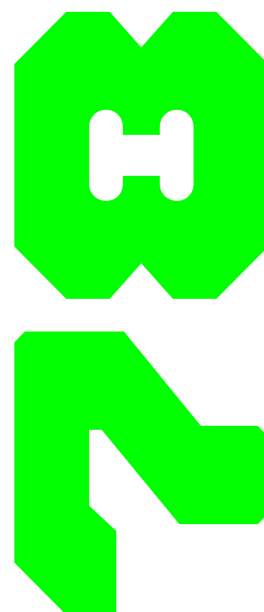
Aktivity škol jsou kořením
vzdělávání a prosincové číslo
si proto ochutíme například
exkurzí žáků poděbradské
zemědělkyně do Holandska.

26

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro
odborníky na svých místech
a především na místech
vzdělávacích a vědeckých.

(03)

HMYZ SE LOUČÍ S UPLYNULÝM ROKEM

A nejen s ním. Loučí se tak nějak dlouhodobě. Tentokrát to bylo doloženo striktně vědeckými daty z Německa. Za posledních deset let pokleslo druhové bohatství na pastvinách a loukách o 34%, (v lesích o 36%), celková biomasa poklesla o 67% (lesy 41%) a množství jedinců o neuvěřitelných 78%.

Pokles počtů těchto členovců podle odborníků souvisí s rozšířením intenzivního zemědělství, používání pesticidů a změnou klimatu.

TITUL NEJVĚŠÍ ZBYTEČNOST ROKU

Již tradičně míří titul *NEJVĚŠÍ ZBYTEČNOSTI* do všech rukou, ze kterých na konci roku vyletí petardy a rachejtle. Radost z pohledu na bouchající světýlka totiž opět zvítězí bez ohledu na utrpení domácích, hospodářských i divokých zvířat. Silvestrovské menu tak nabízí kromě velkého množství těžkých kovů, toxických perchlorátů a jedovatých plynů, další lahůdky, které „ocení“ především zvířata. Zvířata mají totiž mnohem citlivější sluch, než lidé – hluk z ohňostrojů je pro ně mnohem silnější a výrazně překračuje práh bolestivosti a může vést až k trvalé ztrátě sluchu.

Ptáci pak budou nuceni opouštět svá hnízda a mnohdy nebudou schopni se k nim vrátit. Po ohňostrojích se pak objevují zvýšený počet osiřelých mláďat divokých zvířat. Vodní ptáci a ryby se přiotráví zbytky pyrotechniky, které zůstávají na rybnících. Ale prý je to tradice.

VÍTE, ŽE...

Podzemní voda je sice obnovitelný zdroj, ale nikoliv zdroj nevyčerpatelný? Doplňuje se velmi pomalu z dešťové vody. Podzemní vody jsou nejspolehlivějším a největším zdrojem pitné vody pro lidstvo. Nacházejí se pod povrchem, v prasklinách a vrstvách v půdě. Více než dvě miliardy lidí jsou na ně odkázané jak pro sebe, tak pro zvířata a rostliny.

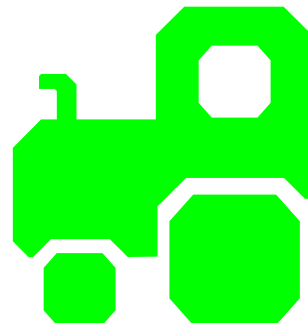
V Česku monitoruje Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) zásoby podzemní vody pomocí sítě vrtů. Ty nejstarší vznikly už před 50 lety. Dnes jich na našem území najdeme celkem 1500. Daří se díky nim detailně mapovat dopady sucha na zásoby podzemní vody.

Aktuální informace jsou přístupné na stránce portal.chmi.cz.

COOLTURA

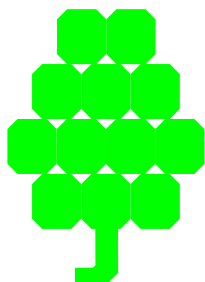
Chcete se dozvědět, jakými proměnami procházejí rostliny a živočichové na podzim a jak se na příchod nejchladnějšího období v roce – zimy, připravují? Navštivte výstavu „Když příroda spí“, která se koná až do 1. března 2020 v Zámecké komoře v Muzeu Vyškovska ve Vyškově. Taktéž se dozvíte, co dělají rostliny a živočichové pro to, aby nepříznivé roční období přečkali, jaké si křeček dělá zásoby na zimu a kolik měsíců v roce prospí syselem. Naučíte se rozlišovat mezi tzv. pravými a nepravými zimními spáči a dozvíte se, jak lze v zimě pomoci aktivně zimujícím živočichům. Zjistíte, co stojí za fenoménem ptačích migrací a kam kteří ptáci na zimu odlétají. V neposlední řadě se dozvíte také zajímavosti z říše hmyzu a rostlin jako např., kteří zástupci hmyzu migrují až na tisícikilometrové vzdálenosti, jak přečkávají zimu včely a vosy nebo kolik let žijí nejstarší stromy u nás.

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Prosinec je čas pohádek a pohádkovou krajinu máme všude kolem nás. Může se však stát, že nám zmizí mezi prsty jako mávnutím kouzelným proutkem. [Úžasný obrazový výpravný dokument „Mezi prsty“ z dílny České televize](#) pojednává o tom, jak krajinu a sami sebe připravujeme o to nejcennější. Bývala totiž dost možná nejkrásnější kulturní krajina Evropy, ale už několik desítek let není. Mohla by však znovu být! [Dokument](#) rekapituluje nejzásadnější problémy dnešní krajiny tak, aby divák mohl získat náhled na aktuální situaci a utvořit si představu o problémech, které nás čekají, pokud náš přístup ke krajině nezměníme.

Druhý tip na zajímavou [www stránku nás zavede za pasáčkou ovcí Petrou Patákovou](#), která se stará o stádo z odvržených jehňat.

DÁVALI NÁM ROK, MAXIMÁLNĚ DVA

TEXT | FOTO ŠÁRKA GORGOŇOVÁ, WWW.ASZ.CZ

Vítězství v druhém ročníku soutěže ASZ ČR Farma roku, hostitelství historicky prvních Farmářských slavností určených široké veřejnosti, ale i tituly Česká biopotravina roku nebo Bio-obal roku jsou spojeny s farmou, na jejíž úspěch ještě před čtvrtstoletím nikdo nesázel. Biofarma DoRa v Ratibořicích, části obce Jaroměřice nad Rokytinou, za jejímž startem stojí jeden za zakládajících a dlouholetých členů ASZ Třebíč Pavel Dobrovolný se svou ženou Jitkou, však všechny překvapila. Punc určité jedinečnosti hned v několika směrech si drží i poté, kdy hlavní starost o její chod přešla na syna Jitky Dobrovolné - Matěje Pastrňáka. A rysují se možná i další aktivity...

Historie statku v Ratibořicích sahá až k památné bitvě na Bílé Hoře, po níž patřil německé šlechtě, která ho získala jako konfiskát. Od Löwensteinů z Lesenic si ho v roce 1885 pronajal dědeček pana Dobrovolného Matěj, jenž ho po první pozemkové reformě v roce 1924 odkoupil od hraběnky Pauliny von Löwenstein pro svého syna.

*PŘÍBĚH

Ten na statku sedlačil do roku 1939, kdy tu Němci zavedli nucenou správu. „Otec tak dělal správce na svém vlastním statku, jednou týdně sem vždy přicházel na kontrolu dozor,“ vysvětluje Pavel Dobrovolný. Tehdy nikdo z nich netušil, že přijdou ještě horší časy. Po roce 1945 rodina v hospodaření pokračovala a snažila se ho modernizovat, byly zakoupeny traktory, rozmetadlo, zkrátka na tu dobu velmi pokroková technika. O tři roky později byl dvůr bez náhrady vyvlastněn a Dobrovolní zde mohli bydlet pouze do roku 1951.

„Byli jsme tři děti ve věku 15, 14 a 9 let. V tu dobu nám zemřela maminka a tatů na půl roku, aniž se konal jakýkoliv soud, zavřeli. Po jeho návratu následovalo vystěhování do hrozného, úplně mokrého domku ve vedlejší vesnici. A v Ratibořicích začalo hospodařit nově vzniklé JZD,“ vzpomíná pan Dobrovolný.

Jeho si vzal k sobě do Prahy bratr maminky. Podařilo se mu odmaturovat na gymnáziu, a protože vždy inklinoval k technice, přihlásil se na

elektrofakultu. „Po ukončení třetího ročníku si mě zavolal proděkan a sdělil mi, že je zde požadavek z krajského výboru strany na mé vyloučení kvůli neodpovídajícímu původu. Tak jsem byl nucen odevzdat index...,“ vypráví Pavel Dobrovolný.

Řadu let se pak již při zaměstnání snažil o své znovupřijetí na vysokou školu. Podařilo se až v roce 1963. „Bylo mi umožněno dálkové studium bez uznání předchozích absolvovaných tří ročníků. Složil jsem tak celkem 92 zkoušek a v roce 1968 slavnostně promoval. O rok později jsem byl rehabilitován,“ informuje. Jeho profesní doménou se pak na další dvě desetiletí staly televizní antény.

Když se po změně režimu rozhodl Pavel Dobrovolný do Ratibořic společně se svou ženou Jitkou a jejím synem Matějem Pastrňákem vrátit, bylo mu 59 let. „Manželka, rodačka z Prahy, která nikdy neměla se zemědělstvím nic společného, se pro můj záměr naprosto nadchla. A to bylo velké

*PŘÍBĚH

šťestí, protože nevím, jak bych to jinak řešil. K rodnému statku mám vztah od dětství a také jsem cítil velkou povinnost vůči rodičům - převzít jej a v hospodaření pokračovat," říká pan Dobrovolný.

Když v roce 1992 ratibořický dvůr přebírali, nacházel se ve velmi žalostném stavu. Obytný dům byl dokonce určen k demolici a Dobrovolným trvalo celý rok, než v něm opravili alespoň některé místnosti tak, aby byly obyvatelné.

„Místní lidé nás zpočátku přijali s nedůvěrou a dívali se na nás tak trochu jako na exoty. Někteří měli asi pocit, že nám za minulého režimu ublížili. Nechtěli jsme ale vycházet z toho, že nás odsud

někdo vystěhoval. Museli jsme si získat důvěru a také jsme ji nabízeli. A časem se vše urovnalo..., popisuje začátky hospodář a dodává: „Snadné to ale nebylo. Hospodaření, jak jsem si jej pamatoval z dětství, připomínalo spíše polofeudalismus. A dnes je všechno jinak. Museli jsme si nastudovat, co a jak pěstovat, čerpali jsme i znalosti a zkušenosti od lidí, kteří nám byli ochotní pomoci. Všechno to pro nás bylo nové.“

V minulosti byl na statku, ke kterému patřila 110hektarová výměra, chován skot. Manželům Dobrovolným bylo jasné, že podmínkou smysluplného využití okolních trvalých travních porostů

bude jednoznačně pořízení zvířat, ale na krávy to neviděli. Měli chuť zkusit jinou formu hospodaření a doplnit trh něčím, co na něm chybí. A tak vznikla jedna z největších kozích farem u nás s koncovkou v podobě pestré škály velmi populárních výrobků z kozího mléka.

To je ale příliš velký skok. Na počátku byly dvě od sousedů zakoupené kozy, na kterých se paní Dobrovolná učila dojit. Pořídila si dvojité hrnec a začala zkoušet výrobu mléčných produktů. Přibývalo zvířat, pozemků, rozšiřovalo se portfolio výrobků...

„Současná poptávka po našich výrobcích však nepřišla automaticky. Trvalo dlouho, než jsme se prosadili. Zpočátku jsem po obchodech rozvážel jogurty a zase je vozil zpátky, protože o ně nebyl zájem, mezi lidmi byl vyloženě odpor ke kozímu mléku. Naštěstí se situace v průběhu devadesátých let výrazně změnila,“ říká Pavel Dobrovolný a manželka Jitka ho doplňuje: „Starali jsme se, aby naše výrobky lidem zachutnaly a také aby dobře vypadaly. Mnozí zákazníci jsou

citliví především na příchuť, kterou si nese tento druh mléka. Vhodným krmením a správnou volbou zpracování jsme ji však potlačili do té míry, že je sotva znatelná.“

Do dnešního sortimentu výrobků patří jogurty bílé i ochucené, kefir, jogurtová mléka bílá i ochucená, sýry čerstvé a pomazánkové, žervé a syrovátkové nápoje. Kromě řady menších prodejen jsou dodávány i do supermarketů.

Zpracovává se veškerá produkce, která činí zhruba 1 500 litrů mléka denně. Dojí se 550 koz z celkového počtu 850, které se dnes na farmě nacházejí. Chov je zapojen do kontroly užitkovosti, již provádí členská organizace Asociace - Svaz chovatelů ovcí a koz. Samozřejmostí je produkce kvalitního plemenného materiálu, a to jak kozlíků, tak koziček.

Před třemi lety prošla velkou modernizací dojírna, neboť původní technologie dojení, kterou zkonstruoval sám pan Dobrovolný, již přestala vyhovovat. Nová, od značky DeLaval, částečně hrazená z Programu rozvoje venkova, zvýšila na

maximum i veterinární a hygienický komfort, na něž se na farmě dlouhodobě velmi dbá.

K zajištění krmivové základny nyní slouží 170 hektarů půdy, z nichž 35 tvoří trvalé travní porosty, na orné půdě jsou pěstovány jak píce, tak i krmné obilniny - oves, ječmen a pšenice. Již jedenáctým rokem se zde hospodáří v režimu ekologického zemědělství.

Biofarma DoRa se již dlouhé roky pravidelně otevírá veřejnosti. Je k tomu určeno vždy sobotní odpoledne, a to celoročně. Lidé z blízkého i vzdáleného okolí si již zvykli přijít či přijet si sem s dětmi na pár chvil nebo i hodin zrelaxovat (k tomu vyloženě vybízí panem Dobrovolným opečovaná zahrada za domem). Návštěvníci přitom mají možnost prohlédnout si zvířata a potěšit se s nimi, posedět při dobré kávě a výtečném zákusku od paní domácí a nakoupit si jak mléčné výrobky, tak i kosmetiku s kozím mlékem a vlastní výrobky z levandule.

Ratibořická farma je i cílem mnoha dětských exkurzí, má také spolupráci s Českou zemědělskou, ale i Mendelovou univerzitou, jejichž studenti sem často jezdí za účelem získání podkladů pro své diplomové práce.

Mladý hospodář Matěj Pastrňák, jenž farmu převzal v roce 2009, kromě zajišťování plynulého a bezproblémového chodu farmy, která dnes poskytuje pracovní příležitosti již 15 zaměstnancům, přemýšlí i o dalších možnostech, jak případně rozšířit aktivity spojené s agroturistikou. Určitá možnost v tomto směru by byla na nedalekém statku, rodišti maminky pana Dobrovolného, jenž svou polohou vyloženě vybízí k využití jakožto agroturistické středisko.

I bez této do budoucna možné činnosti je však již řadu let za čím se v Ratibořicích ohlédnout. Vždyť právě zdejší kozí farma je hlavním důvodem, proč do této malé vísky přijíždí tolik turistů. A to přitom místní dávali Pražákům na počátku devadesátých let rok, maximálně dva...

WATER IN OUR LIFE

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

VODA V NAŠEM ŽIVOTĚ

AJ: Water is the most valuable resource in our life and at the same time it is the most limiting factor in agriculture. Natural water circulates from the atmosphere to the earth's surface, to the sea, and back to the atmosphere. The major phases of the natural water cycle are precipitation, infiltration, transpiration, and runoff. Precipitation is the general term used to describe any or all forms of moisture condensed from the atmosphere or falling from the clouds, such as rain, snow, dew, frost, hail or sleet. The total amount is expressed as depth of water, or its equivalent for snow and frost, in millimetres of daily, weekly, monthly, seasonal or annual precipitation. The term is often confused with rainfall. Infiltration is the downward movement of water into the earth's surface, in response to the force of gravity, by way of openings such as natural pores, cracks, root and animal holes, and openings resulting from tillage. Evaporation is generally the conversion from a liquid or solid state into vapour which is transferred from the body of water into the atmosphere. Transpiration refers to the passage of soil water through the plant system and its vaporization into the atmosphere. Both transpiration and evaporation deplete the soil moisture. The combined process of evaporation from the soil and transpiration by plants are referred to as evapo-transpiration. The evapo-transpiration values for various crops throughout the growing season are important to the irrigation engineer. Water

consumption by crops affects the operation of irrigation systems, the method of water application, the cropping pattern and the farm labour requirements. Soil moisture affects infiltration rates and the resulting runoff. Evapo-transpiration, however, affects the soil moisture. Therefore evapo-transpiration data are important in the runoff problems. Runoff is that portion of total precipitation that finds its way into drainage channels. It consists of varying proportions of both surface runoff and ground water runoff. The surface runoff results from excessive rainfall or snow melt - that is the water which the land cannot absorb or retain on the surface. Drinking water is water safe enough for drinking and food preparation. The amount of drinking water needed by man varies, and it depends on physical activity, age, state of health and environmental conditions. Tap water meets drinking water quality standards in most developed countries, but it is also used for washing, toilets, and irrigation. Bottled water is used for public consumption and it is available in most food shops and supermarkets.

CZ: Voda je nejcennější majetek (zdroj) v našem životě a současně to je nejvíce omezující faktor v zemědělství. Přírodní voda koluje v úplném cyklu z atmosféry na povrch země, do moře a zpátky do atmosféry. Hlavní fáze přírodního vodního koloběhu jsou srážky, vsakování, transpirace a odtok. (Atmosférické) srážky je obecný termín, používaný pro označení kterékoli nebo všech forem vláhy, kondenzované z atmosféry nebo padající z mraků, jako je déšť, sníh, rosa, námraza, kroupy nebo sníh s deštěm. Celkový úhrn srážek se vyjadřuje jako hloubka (vrstva) vody nebo její ekvivalent pro sníh a jinovatku v milimetrech jako denní, týdenní, měsíční, sezónní nebo roční srážky. Tento termín se často zaměňuje za dešťové srážky. Vsakování je pohyb vody dolů do zemského povrchu otvory v důsledku gravitační síly, jako jsou póry, trhliny, díry po kořenech a živočiších a otvory, vzniklé při obdělávání půdy. Evaporace je obecně přeměna (vody) ze stavu kapalného či pevného do výparu, který je převeden z vodní masy do atmosféry. Transpirace se týká průchodu půdní vody rostlinným systémem a jejího vypaření do atmosféry. Jak transpirace, tak evaporace zbavují půdu vláhy. Spojený proces evaporace z půdy a transpirace rostlinami se označuje jako evapotranspirace. Hodnoty evapotranspirace pro různé plodiny v průběhu vegetační doby jsou významné pro závlahového technika. Spotřeba vody rostlinami má vliv na provoz závlahových soustav, na způsob aplikace vody, na střídání plodin a na požadavky na zemědělské pracovní síly. Půdní

vlhkost má vliv na míru vsakování a na následný odtok. Evapotranspirace ovšem ovlivňuje půdní vlhkost. Proto jsou údaje o evapotranspiraci významné pro problémy odtoku. Odtok je taková část celkových srážek, která si nachází cestu do odvodňovacích kanálů. Skládá se z proměnlivého podílu jak povrchového odtoku, tak odtoku podzemních vod. Povrchový odtok je výsledkem nadměrných srážek nebo tání sněhu, tj. vody, kterou půda nemůže absorbovat nebo zadržet na povrchu. Pitná voda je dostatečně bezpečná k pití a k přípravě potravy. Množství pitné vody, které člověk potřebuje, se liší a záleží na (jeho) fyzické činnosti, na věku, zdravotním stavu a na podmínkách životního prostředí. Kohoutková voda vyhovuje normám pro kvalitu pitnou vodu ve většině rozvinutých zemí, ale také se používá k praní, na toaletách a k zavlažování. Lahvová voda se používá ke spotřebě veřejnosti a je k dostání ve většině potravinářských obchodů a v supermarketech.

CHILE, ČILI VODA ČILE MIZÍ

TEXT MICHAL PETŘÍK | FOTO ARCHIV

cesto

vani

V

oda je základ života. Věta, která určuje bytí a nebytí každého z nás, zemědělců pak dvojnásobně. Jak rychle může voda a s ní i život zmizet, se v současnosti přesvědčují farmáři z mnoho kdysi úrodných oblastí po celém světě. Rychlost změn je v historii planety bezprecedentní. Proměna klimatu a rozvrat ekosystémů totiž netrvá stovky let, jak bychom si jistě přáli, pokud bychom chtěli vyloučit vliv člověka na měnící se planetu. Změny se totiž odehrávají v rámci jedné generace, což se v minulosti nedělo ani v pohádce o celoročně zeleném Grónsku.

Každé ráno se farmáři hospodařící v podhorských oblastech pustí do standartních činností, které zná většina zemědělců. Nyní jim k tomu přibyla ještě jedna smutná starost navíc. Na začátku

dne se totiž musí postarat o dobytek, kozy a ovce, které přes noc uhynula žízň. Jen během tohoto roku jich bylo přes 100 tisíc. Vítejte v Chile, v zemi, kde dochází život.

Chile je tak jednou ze zemí, kde sucho přináší momentálně největší zkázu pro zemědělce. Tzv. megasucho, které v zemi trvá nepřerušeně již deset let v řadě se každým rokem prohlubuje, bylo letos korunováno nejhorším suchem za posledních šedesát let. Staví tak celé zemědělské odvětví nad propast.

Podle údajů chilského ministerstva zemědělství je suchem dlouhodobě ohroženo 37 tisíc zemědělců. Země leží na jižní polokouli, v současnosti je zde tedy astronomické léto, které jen dokreslilo tragický vodní deficit uplynulého roku.

Metropolitní region hlavního města Santiago,

Vinařský region Puente Alto v údolí Maipo na jižně od hlavního města Santiago de Chile.

Údolí řeky Elqui, jedné z nejvýznamějších zemědělských oblastí v Chile.

kde žije 40 procent populace země, je jedním z nejhůře zasažených. Srážky jsou zde na necelé třetině dlouhodobého průměru. Na některých místech však nepršelo celý rok, proto byl v šesti krajích Chile vyhlášen stav zemědělské katastrofy.

Během pouhých pěti let poklesla dostupnost vody o více než třetinu na celém území a všechny vodní nádrže jsou desítky procent pod svoji standardní kapacitou. Některé z jezer dokonce zcela vyschla, to je příklad i laguny Aculeo, která se rozprostírala na ploše dvanácti čtverečních kilometrů a přinášela vláhu i obživu místním obyvatelům. Podle hydrologa z Chilské univerzity

laguna ve střední části země vyschla naposledy před dvěma tisíci lety. Ze dříve vyhledávané lokality se tak stala takřka měsíční planina.

Podle odborníků stojí katastrofálním suchem z velké části změna klimatu. Dalším faktorem je pak přílišná spotřeba vody.

OSTROV OPEN

TEXT REDAKCE

8. 1.

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ AKADEMIE, HUMPOLEC

Zveme Vás na bohatý
program Dne otevřených
dveří. Více na

www.cza-hu.cz

ČZA Humpolec

25. 1.

STŘEDNÍ ŠKOLA ZEMĚ- DĚLSKÁ, PŘEROV

Den otevřených dveří.

www.szseprerov.cz

SŠZe, Osmek 47, Přerov

9. 1.

STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA, BENEŠOV

Přijďte nás navštívit na
den otevřených dveří ve
čtvrtek 9.1.2020 v čase od
14.00 do 18.00. Prohléd-
nete si nejen školu, ale také
školní hospodářství, na
které bude zajištěna kyva-
dlová doprava. Setkáte se
s garanty jednotlivých stu-
dijních oborů a můžete si
také zasoutěžit!

Více infomraci získáte na
adrese školy [www.zem-
sbn.cz](http://www.zem-
sbn.cz)

**VOŠ A SZEŽ BENEŠOV,
Mendelova 131, Benešov**

16. 1.

STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA, RAKOVNÍK

Den otevřených dveří.

www.szesrak.cz

**SZeŠ Rakovník, Pražská
1222 Rakovník**

11. 1.

STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA ČÁSLAV

Den otevřených dveří.

www.szescaslav.cz

SZeŠ Čáslav

11. 1.

STŘEDNÍ ŠKOLA SOCI- ÁLNÍ PÉČE A SLUŽEB, ZÁBŘEH

Den otevřených dvěř.

www.ssspzabreh.cz

**SSSP Zábřeh, nám. 8.
května 2, Zábřeh**

11. 1.

STŘEDNÍ ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA ČÁSLAV

Den otevřených dveří.

www.szescaslav.cz

SZeŠ Čáslav

Příští číslo vychází 24.1.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR |
Ing. Petr Hienl, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav
pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha |
doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo
zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

aktivitiy

BRNĚNSKÁ RŮŽE 2019 TENTOKRÁT V KOMNATÁCH BRNĚNSKÉ VILY STIASSNI

TEXT A FOTO ING. JIŘÍ PTÁČEK, STŘEDNÍ ZAHRADNICKÁ ŠKOLA RAJHRAD P.O.

Funkcionalistická vila Stiassni v Brně-Pisárkách, architektonický skvost realizovaný v letech 1927-1929 dle návrhu předního brněnského architekta Ernesta Wiesnera na přání textilního továrníka Alfréda Stiassiho, hostila ve dnech 15.-17. 11.2019 již 24. ročník prestižní mezinárodní floristické soutěže Brněnská růže.

Tento projekt mající vynikající zvuk nejen v České republice, ale i v rámci středoevropského regionu, se konal opět za spolupředsedství Střední zahradnické školy Rajhrad p.o. a brněnských zahradnických firem Slávek Rabušic - aranžování květin a Společnosti Vonekl s.r.o. zabývající se květinovými a floristickými doplňky ve spolupráci s partnery - Národním památkovým ústavem, vilou Stiassni, Florasis s.r.o. Jezbořice, Korekt-Invest Brno s.r.o. a časopisem Floristika.

Odborná porota vybrala z okénka velmi zajímavého zahradnického oboru, kterým je floristika následující trojici soutěžních úkolů, jejichž realizace vyplňoval úvodní den.

Prvním úkolem bylo vytvoření vázané kytice pro paní domu s povinným zastoupením jakéhokoli počtu květů Protea, Banksia nebo Nutans / Leucospermum/. Kytice musela být uvázána tak, aby nebyla pro paní domu překážkou, při provázání hostů domem. Nebyla povolena žádná předem připravená konstrukce a doplňkový materiál neživého charakteru jako např. korálky, peří, drátky aj. mohl být zapracován jakoukoli technikou. Finální podoba kytice měla splňovat charakter zadání, stonky úvazku skládány dle uvážení soutěžících jak do spirály, tak paralelně. Časový limit činil 70 minut.

Druhý soutěžní úkol limitovaný 80 minutami spočíval ve vytvoření přízdoby dámského klobouku ze živých květů, rostlin nebo jejich částí. Tímto materiálem bylo třeba přizdobit klobouk tak, aby se stal nositelným, protože během následné vernisáže se uskutečnila módní přehlídka květinových klobouků. Přízdobu bylo možno doplnit i neživými dekoracemi. Sušené umělé květiny povoleny nebyly. Hodnotila se vlastní přízdoba a její vztah ke klobouku, nikoliv klobouk samotný ať už byl vlastnoručně vyrobený nebo koupený.

Trojici úkolů uzavírala interiérová dekorace do hodnotné dekorativní kovové nádoby dodané spolupředsedající firmou Vonekl a posléze po soutěži všem tvůrcům věnované. Vytvoření dekorace muselo být provedeno sušenými, dřevitými, preparovanými či jinak upravenými rostlinami nebo jejich částmi v kombinaci s rostlinami umělými. Dovoleno bylo použít i dekorativní materiál jiné povahy, přičemž však hotové dílo nesmělo pozbýt charakter výrobku ze sušených a umělých rostlin. Předmětem hodnocení bylo vytvořené aranžmá jako celek s nádobou. Pro soutěžící juniory byla nádoba výšky 33 cm, vnitřního průměru 10 cm, síly stěny cca 1,5 cm. Pro seniory pak výška 40 cm, vnitřní průměr 12 cm a síla stěny cca 1,5 cm. Soutěžní limit byl stanoven na 90 minut.

Soutěž konající se za účasti českých a slovenských floristů měla opět dvě kategorie - juniorskou a seniorskou a hodnocena byla bodovacím systémem, který je variací na systém Florint, avšak speciálně upravený pro Brněnskou růži.

V juniorské soutěži se představili studenti z

českých středních škol mající ve výuce zahradnické obory, a to ze Střední zahradnické školy Ostrava p.o., SOŠ VMZ a jazykové školy SMZ České Budějovice, SOŠ a SOU Horky nad Jizerou a spolupřátel SZAŠ Rajhrad p.o. Do této kategorie vyslala své zástupce i Mendlova univerzita Brno a firma Bohemiassed s.r.o. Praha. Slovenské zahradnické školství reprezentovala Středná odborná škola záhradníká Piešťany.

Celkové první místo si vydobyla Tereza Chládková ze SZAŠ Rajhrad p.o. ziskem 250,50 bodů z 300 možných, druhý byl Miloš Vrábel z téže školy s 227,50 body a třetí Lucie Šupová Mendlova univerzita Brno s 217,50 body. Dle jednotlivých kategorií bylo pořadí následující. Kytice pro paní domu vynesla první místo Viktorii Tomanové (Středná odborná škola záhradníká Piešťany) ziskem 77,50 bodů ze 100 možných, na druhém místě se s těsným rozdílem půl bodu umístila Tereza Chládková SZAŠ Rajhrad p.o. s a třetí skončila Jitka Barborková Bohemiassed s.r.o. Praha se 75,00 body. V přízdobě klobouku zvítězil Adam Hofer ze Střední zahradnické školy Ostrava p.o. oceněný 84,50 body, druhá byla Lucie Šupová (Mendlova univerzita Brno) s 84,00 body a třetí Miloš

Vrábel (SZAŠ Rajhrad p.o.) s 83,50 body. V interiérové dekoraci patřilo první místo Tereze Chládkové SZAŠ Rajhrad p.o. s 92,50 body, druhý stupeň vítězů obsadil Miloš Vrábel z téže školy s 90,50 body a třetí slovenská reprezentantka Viktorie Tomanová (Středná odborná škola záhradníká Piešťany) s 73,00 body.

Seniorská kategorie měla účastníky z českých zahradnických firem, jmenovitě Flowerio, Květinová dílna Hana Nesvatbová, SS Kroměříž, LILA flowers Česká Třebová, SS Opava, De Fleurs - Floristická a Dortové studio a Květiny MB. Tyto doplnili soutěžící z Mendlovy univerzity Brno a SOŠ a SOU Horky nad Jizerou.

Zde v celkovém hodnocení prokázala největší um a zaslouženě získala první místo Adéla Murinová z Mendlovy univerzity Brno ziskem 279,50 bodů z 300 možných. Druhou příčku obsadila Pavla Trojanová (SS Kroměříž) s 265,00 body a třetí Jana Lenochová Flowerio s 262,00 body. V tvorbě kytice pro paní domu patřilo první místo Pavle Trojanové ze SS Kroměříž s 94,50 body ze 100 možných, druhé Adéle Murinové (Mendlova univerzita Brno) se získanými 93,00 body, třetí Janě Lenochové Flowerio s 83,50 body. Soutěžní úkol přízdoba klobouku přinesl první místo Janě Lenochové Flowerio ziskem 98,00 bodů,

druhé Adéle Murinové (Mendlova univerzita Brno) s 94,50 body a třetí Haně Fialové LILA flowers Česká Třebová s 87,50 body. V interiérové dekoraci zvítězila Adéla Murinová (Mendlova univerzita Brno) s 92,00 body, druhá byla Pavla Trojanová (SS Kroměříž) s 90,00 body a třetí Matuš Danko (Květiny MB) s 83,00 body.

Vyhlášení výsledků se uskutečnilo na slavnostní vernisáži konané ve večerních hodinách úvodního dne 15.11.2019. Obohacím programem bylo vystoupení hudebního uskupení Dívka k rytmu zrozená Janáčkovy akademie múzických umění Brno a velký obdiv sklízela i přehlídka klobouků přizdobených aranžéry v soutěži.

Ve dnech 16. a 17. 11.2019 se pak uskutečnila pro širokou veřejnost výstava soutěžních prací. Vybrané dobrovolné vstupné z této akce věnovali pořadatelé na péči pro postižené děti.

Z ohlasu náhodně oslovených lze konstatovat, že Brněnská růže je neodmyslitelnou mozaikou floristické scény jak v České republice tak i na Slovensku. Za dobu

své existence si vydobyla pevné místo a dostala se do plného povědomí nejen u profesionálů a laické veřejnosti, ale trvale zakotvila i v zahradnickém školství. Znovu se potvrdilo, že mladí zahradníci ze školních lavic jsou zdatnými konkurenty pracovníkům z praxe, což očividně dokazuje stále stoupající úroveň našeho výchovně vzdělávacího procesu. Floristé - jak junioři tak i senioři mají v rámci Brněnské růže také další plejádu možností vzájemného setkávání, navzájem si vyměňují zkušenosti, seznamují se s novými trendy v oboru. Účastníci rovněž vysoce oceňovali pořadatele pro perfektní připravenost soutěže, vytvořené zázemí a přivítali i změnu místa konání. V komnatách vily Stiassi, kde nechybí reprezentativní salóňky s bohatým dřevěným obložením, mramorovými krby, štuky a historizujícím nábytkem, našli pro svoji tvorbu novou dimenzi. Následně se tento faktor projevil i ve zvýšené návštěvnosti vystavovaných aranžmá.

NIZOZEMSKÁ TRADICE

TEXT A FOTO ING. MICHAELA ZNAMÍNKOVÁ, SZEŠ PODĚBRADY

Jan Henk Passman navštěvuje Českou republiku i naši školu již téměř 25 let. Je učitelem ekonomických předmětů na holandské zemědělské škole v Doetnghemu. Každý rok zajišťuje exkurze holandských studentů zemědělství do České republiky a na SZeŠ a SOŠ Poděbrady. Dlouhodobě byla tato spolupráce oboustranná, ale bohužel se z naší strany na několik let ustálila pouze na organizaci programu pro holandskou skupinu.

V letošním roce se nám ale podařilo uspořádat odbornou exkurzi pro budoucí mladé zemědělce. Cílem bylo ukázat jiný pohled na intenzivní zemědělství v Holandsku s fokusem na problematiku životního prostředí v souvislosti se zemědělstvím. Také nás velmi zajímala problematika dotací z PRV.

Se studenty jsme navštívili Zemědělskou školu ZONE College v Doetnghemu, která nás překvapila systémem moderní výuky s velkým dopadem na praktickou

výuku, a to již od základní školy. Během celého pobytu jsme měli možnost navštívit velké množství farem, zajímali jsme se zejména o chov dojného skotu, ale také o chov nosnic. Holandští farmáři vždy řeší ukazatele ekonomiky a welfare na prvním místě, zajímá je však také styk s potencionálními spotřebiteli.

V průběhu návštěvy jsme zažili i stávku farmářů. V Holandsku se 80 % zemědělské produkce exportuje, veřejnost tlačí na welfare a otázky životního prostředí a vláda často mění zákony. Přitom farmáři by rádi prodávali za férové ceny.

Při exkurzi do výzkumném ústavu zemědělské produkce De Marke nás zaujalo, jak velký důraz kladou na to, aby pilotní výzkum byl aplikován na farmách a diskutován s odbornou veřejností.

Odbornou exkurzi jsme doplnili i návštěvou muzea Jana Ámose Komenského v Naardenu a hlavního města Holandska Amsterdamu.

Δ AKTIVITY ŠKOL

Veřejné školení

METEOROLOGIE V RAJHRADĚ

TEXT | ING. JIŘÍ PTÁČEK, SZEŠ RAJHRAD

Počasí zajímá lidstvo od nepaměti. Není proto divu, že v průběhu tisíciletí vznikla nutnost věnovat se této problematice na odborné úrovni. A tak se časem vyvinul vědní obor meteorologie a vznik profesionálních institucí monitorujících počasí.

Stojí za zmínku, že meteorologie plně zakotvila i do oblasti našeho školství. Za mnohé uvedme pohled do areálu SZaŠ Rajhrad p.o. Toto školské zařízení má v tomto směru již dlouholetou tradici sahající na začátek 20. st., sleduje stav počasí a jevy s ním související v rámci celé brněnské aglomerace.

Zdejší meteorologická stanice, která je umístěná ve školním areálu je plně automatizovaná, propojená počítačovým systémem a průběžně zaznamenává veškerá potřebná data. Systém měřících přístrojů je zcela profesionálního vybavení a nese prvky nejmodernější techniky.

Cílem měření je řada ukazatelů jako např. teplota

vzduchu, přízemní teplota, teplota půdy v horizontech 5, 10, 30 cm, srážky, vlhkost vzduchu, vlhkost půdy v horizontech 5-30 cm, 30-80 cm atd.

Zjištěné hodnoty jsou zpracovávány systémem ALA, sestávají se příslušné grafy a tabulky. Soubory informací, které obsahují výsledky měření v pravidelných časových intervalech mají plnou propojenost s ČHMU a jsou online dostupné i na webových stránkách školy. Stávají se tak součástí sítě jak profesionálních tak i amatérských meteorologických stanic a podávají věrný aktuální obraz stavu počasí v rámci rozlehlé části České republiky a dostupné i pro každého zájemce i z řad laiků.

Je však třeba zdůraznit, že zdejší meteorologické pozorování je významným aspektem i výchovně vzdělávacího procesu školy. V největší možné míře je využíváno v odborných předmětech. Studenti jsou obohacováni o další informace, tato témata obsahuje i jejich školní práce a v neposlední řadě získávají i celkový obraz o stavu počasí a vlivu biometrických, fenologických a hydrologických jevů na zahradnickou výrobu.

CALL FOR PAPERS 2019

Publish your article in
RESEARCH IN AGRICULTURAL ENGINEERING

RESEARCH TOPICS

Agricultural
Engineering

Agricultural
Technology

Processing
of Agricultural
Products

Countryside
Buildings

Ecology
and Energetics

WHY RAE?

- ▶ Indexed in SCOPUS
- ▶ Publication Free of Charge
- ▶ International Peer-reviewed Journal
- ▶ Open Access
- ▶ International Editorial Board
- ▶ Published quarterly since 1954

Visit: www.agriculturejournals.cz/web/rae

Contact: rae@cazv.cz

CZECH ACADEMY OF
AGRICULTURAL SCIENCES

ZEMĚDĚLSKÉ BUDOVY

PRVNÍ REPUBLIKY
V PRAZE

6. 11. - 31. 12. 2019

**STŘECHA NÁRODNÍHO ZEMĚDĚLSKÉHO MUZEA
KOSTELNÍ 44, PRAHA 7**

www.nzm.cz

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

25. 1. 2020, 10:00–17:00

- **11.00** A **15.00** UKÁZKY PRÁCE MISTRA ŘEZNÍKA •
- PRODEJ ZABIJAČKOVÝCH SPECIALIT „NAŠE MASO“ •
- VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ Z LETENSKÝCH MASOPUSTŮ •
- **11.00** POHÁDKA O PRASÁTKU ARTUROVI •
- WORKSHOPY PRO DĚTI V GASTROSTUDIU •
- **13.00–17.00** MASOPUSTNÍ PROGRAM •
- VÝROBA MASOPUSTNÍCH MASEK •

WWW.NZMCZ

CO JE TO YPEF?

... znalostní soutěž určena žákům a studentům všech základních a středních škol. Jedná se o mezinárodní soutěž, do které jsou aktivně zapojeny lesnické instituce z 12 zemí Evropy.

Cílem je zlepšit povědomí zejména mládeže, ale i celé společnosti, o významu lesů a zdůraznit význam lesnictví v současné době.

JAK SOUTĚŽ PROBÍHÁ?

Rozvrh pro školní rok 2019/2020:

1. Místní kola – budou probíhat u vybraných lesnických subjektů (LČR, s.p.; VLS, s.p. apod.).

Termín: leden/březen 2020

2. Regionální kola - vítězná družstva z každé kategorie z místních kol se utkají v regionálním kole, kterých bude celkem šest (Brno, Hranice, Písek, Trutnov, Žlutice, Praha).

Termín: březen/duben 2020

3. Národní kolo - vítězná družstva z každé kategorie z regionálních kol se spolu utkají v národním kole, které proběhne v Kostelci nad Černými lesy v prostorách Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze (FLD ČZU v Praze).

Termín: červen 2020

4. Mezinárodní kolo - absolutní vítězné družstvo národního kola bude vysláno na mezinárodní kolo.

Termín: září 2020

Průběh všech kol je obdobný.

Soutěžící družstva po písemném testu ověří povědomí o rostlinách, živočiších vyskytujících se v lese a v jeho blízkosti a dalších praktických dovedností.

V národním a mezinárodním kole je využit anglický jazyk.

Pro soutěžící i s doprovodem je v regionálních kolech připraveno zdarma občerstvení, u národního kola i ubytování. Vítězné družstvo národního kola má i s doprovodem hrazenou účast na mezinárodním kole.

Více informací na www.ypef.cz
a www.ypef.eu.

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**

